

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Omläggning av elektriska ledningar.

Besvär av hemmansägaren A. angående inkomsttaxering år 1956. — A., som ägde en jordbruksfastighet, hade tidigare haft elektrisk ström med 127 volts spänning, vilken ström levererats från ett elverk. Med tiden blev elverkets ledningar överbelastade på grund av för många abannenter. Elverket såldes till ett annat distributionsföretag, med vilket A. träffade avtal om leverans av elström med 220 volts spänning. A. måste till följd därav betala en anslutningsavgift om 2.450 kr samt ersättning med 1.817 kr för omläggning av sina ledningar till den starkare strömmen. — PN vägrade avdrag för de två beloppen i fråga. — KR: ej ändring. — Hos RR åberopade A. två intyg, av vilka framgick, att det under alla förhållanden varit nödvändigt att — även om spänningen inte hade ökats genom omläggningen — byta ut de gamla ledningarna, som var förslitna och därför farliga att använda. — RR förklarade, att det på grund av vad i målet förekommit finge anses, att anslutningsavgiften till åtminstone halva beloppet eller med 1.200 kr samt kostnaderna för omläggning av elektriska ledningar i sin helhet eller med 1.817 kr utgjort avdragsgilla kostnader för underhåll av befintliga anläggningar. (RR:s utslag den 6/2 1962.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1961 sid. 305.

Värdeminskning av bandtraktor m. m.

Besvär av G. E. Entreprenör AB angående inkomsttaxering år 1956. — Bolaget, som bl. a. utför schaktnings- och planeringsarbeten, hade under 1955 anskaffat en bandtraktor jämte schaktutrustning för 108.200 kr, vilket belopp omkostnadsbokades. Bolaget framhöll, att förslitningstiden för ifrågavarande maskin inte kunde överstiga tre år med hänsyn till den mycket steniga och bergiga terräng i vilken den användes. Hårtill kom att traktorn kördes i skift. — TN medgav avdrag för värdeminskning med endast 30 % av anskaffningskostnaden. Med anledning av bolagets besvär hos PN framhöll TO, att ifrågavarande inventarier normalt ha en varaktighetstid som överstiger tre år, även om de såsom bolaget uppgett användes i svår terräng och i dubbla skift. Bolaget hävdade å sin sida, att man måste se till den faktiska användningen. — PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/1 1962.)

Substansminskning

Besvär av TI angående förhandsbesked. — En person X skulle genom en av honom själv ägd firma exploatera en betydande grusfyndighet som upptäckts å hans jordbruksfastighet, varav inkomsten beräknades enligt kontantprincipen. På hans fråga efter vilken grund han skulle få avdrag för substansminskning svarade RN, att — om X exploate-

rade ifrågakomna grusfyndighet i sådan omfattning och under sådana förhållanden i övrigt, att verksamheten utgjorde rörelse -- X ägde vid bestämmandet av inkomsten av rörelse erhålla avdrag för den genom grusutvinningen uppkomna värdeminskningen av fyndigheten samt att avdraget finge beräknas med utgångspunkt från det pris, som vid tiden för verksamhetens igångsättande kunnat påräknas vid försäljning till en och samma köpare av grusfyndigheten i dess helhet. — Hos RR yrkade TI, att avdrag för substansminskning skulle medgivas från intäkterna av jordbruksfastigheten och beräknas å den del av köpeskillingen för fastigheten, som kunde anses belöpa å fyndigheten. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/2 1962.)

Bolags representationskostnader.

Besvär av allmänna ombudet hos MKPN angående Svenska Siemens AB:s inkomsttaxering år 1956. — MKPN förvägrade bolaget, som driver rörelse med tillverkning och försäljning av elektriska artiklar, yrkade avdrag dels med 5.461 kr för kostnader för representation i vissa av bolagets befattningshavares hem dels ock med 41.274 kr för kostnader för representation å restauranter i samband med leveranser till statliga och kommunala myndigheter. — Hos KR uppgav bolaget bl. a., att detsamma vore världskoncernen Siemens försäljningsbolag i Sverige. Bolaget hade i september 1956 1.227 anställda, varav c:a 200 försäljare över hela landet. Även om företagsledningens principiella inställning till representationskostnader är restriktiv, kunde dock tjänstemännen icke vid förhandlingar med kommunala och statliga myndigheter undandraga sig sådan represen-

tation, som är kutym inom svenskt näringsliv. Förhandlingarna med köparna rörde sig mestadels om större beställningar av komplicerade elektriska anläggningar. Dessa förhandlingar kunde givetvis ofta bli ytterst tidskrävande och draga ut på tiden i flera dagar. Därvid kunde bolagets tjänstemän icke rimligen underlåta att utöva visst värdskap. Den genomsnittliga kostnaden vid varje representationstillfälle understeg 20 kr per person och tillfälle. Det hade alltså varit fråga om helt ordinära måltider och icke några överdådiga fester. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/1 1962.)

Kapitalplaceringsaktier eller ej?

Besvär av TI i mål angående förhandsbesked. -- Ett rörelsedrivande aktiebolag X hade genom helägda dotterbolag förvärvat aktier i ett börsnoterat bolag Y, representerande närmare 12 % av röstvärdet för samtliga aktier i detta bolag. För dotterbolagen utgjorde nämnda aktiepost drygt tre fjärdedelar av deras aktieportföljer. Aktiebolaget X:s förvärv på detta sätt av aktierna i bolaget Y hade skett för att tillförsäkra X tillgång till den väsentliga råvaran i X:s rörelse. X frågade, om aktierna i Y skulle anses utgöra organisationsaktier för X enligt KF 9/12 1960 nr 658 med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall. — RN svarade, att aktierna i Y väl icke vore organisationsaktier men att aktierna främst med hänsyn till storleken av dotterbolagens innehav av aktier i Y och den tämligen ensidiga inriktning på förvärv av dylika aktier, som utmärkte dotterbolagens aktieköp, samt omförmälda råvaras stora betydelse för X:s rörelse, att X gjort sannolikt, att

förvärvet av aktierna i Y betingats av X:s rörelse och att aktierna förty jämligt 11 § nämnda KF icke skulle anses förvärvade i kapitalplaceringssyfte. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 30/1 1962.)

Fråga om rörelse eller ideell föreningsverksamhet bedrivits.

A. Stockholms Byggmästareförening, som är en lokalavdelning av Svenska Byggnadsindustriförbundet (yrkesförbundet inom Svenska Arbetsgivareföreningen), har till ändamål bl. a. att tillvarata och främja gemensamma intressen mellan i Stockholm med omnejd sammanslutna idkare av byggnadsverksamhet och att lämna dessa stöd i frågor rörande förhållandet mellan arbetsgivarna och arbetstagare eller deras organisationer. Dessutom utför föreningen mot särskild avgift ackordsprissättningar och ackordsuppmätningar för arbetsgivarmedlems räkning m. m. I mål angående inkomsttaxering år 1955 yrkade föreningen att icke beskattas för inkomst av rörelse. — RR fann dock, att, med hänsyn till de grunder, efter vilka avgifter och andra intäkter uppbäras i mättningsverksamheten, samt övriga upplysta omständigheter, föreningen bedrivit rörelse. Enligt RR fick av utredningen anses framgå, att en del av de rörelsen påförda löneutgifterna borde hänföras till föreningens övriga verksamhet. Där emot hade anledning icke förekommit till antagande, att rörelsen eljest felaktigt belastats med omkostnader. (RR:s utslag den 30/1 1962.)

B. Svenska Försäljnings- och Reklamförbundet, som har till syfte att främja utvecklingen av försäljning och reklam till gagn för samhälle och nä-

ringsliv genom att i samverkan med övriga organisationer inom näringslivet arbeta för en hög standard inom försäljning och reklam samt genom att bidra till ökad upplysning, bedriver i huvudsak publikations- och kursverksamhet. — PN beskattade vid taxering år 1957 förbundet för överskott å kursverksamheten. — Hos KR yrkade förbundet i första hand att icke bli beskattat för intäkt av sin kursverksamhet. — KR förklarade i sitt utslag bl. a., att vad i målet förekommit angående sättet för och omfattningen av förbundets kursverksamhet föranledde till att denna borde betraktas såsom rörelse men att en viss betydande del av förbundets administrationskostnader finge hänföras till kursverksamheten. — I sina besvär hos RR framhöll TI, att kursverksamheten icke kunde anses bedriven i förvärvssyfte, bl. a. med hänsyn till betydande underskott under senare år. Förbundet borde därför beskattas endast för inkomst av kapital. — RR biföll detta yrkande, enär på grund av vad i målet förekommit den av förbundet bedrivna kursverksamheten icke kunde anses utgöra rörelse. (RR:s utslag den 30/1 1962.)

Gränsuppsyningsmans kostnader för patrullresor med egen bil.

Besvär av TI angående gränsuppsyningsmannen J:s inkomsttaxering år 1958. — J., som var anställd hos tullverket såsom gränsuppsyningsman, yrkade avdrag från sin inkomst av tjänst för kostnader för resor med egen bil i samband med gränspatrullering med 510 kr (3.003 km à 17 öre). Någon resekostnadsersättning från tullverket hade icke utgått. — TN vägrade avdraget. — Hos PN framhöll J. bl. a., att patrullerings-

avståndet vid posteringen i Aareavaara där han tjänstgjorde uppgick till sammanlagt över 60 km och att tjänstebilen ofta var ute på andra uppdrag. TI invände, att J. hade tjänstebil till sitt förfogande och att han kunde av tullverket få ersättning för privatbil, om sådan vid någon förrättning ansåges oundgängligen nödig för tjänsten, även om tillstånd lämnades mycket restriktivt. — PN: ej ändring. — KR ansåg med hänsyn till de omständigheter, varunder J:s tjänst som gränsuppsyningsman utövades, berättigad till avdraget i fråga. — RR fastställde PN:s beslut med följande motivering: I målet är upplyst, att frågan om ersättning till ifrågavarande befattningshavare för kostnader i anledning av resor i tjänsten, däribland s. k. patrullresor, är reglerad genom resereglementet för tullverket. Vid sådant förhållande och då ersättning enligt resereglementet uppenbarligen är avsedd att täcka sagda kostnader är befattningshavaren jämlikt punkt 4 av anvisningarna till 32 § KL icke berättigad till avdrag för kostnader eller sådan del därav, som han icke kan bestrida med ersättningen. (RR:s utslag den 24/1 1962.)

Anm.: Jämför RÅ 1956 not 899, 1958 not 1091 och 1960 not. 2015.

Skattskyldighet vid vistelse utomlands. Periodiskt understöd.

Besvär angående jur. kand. G. W:s och advokaten S. W:s taxeringar åren 1955 och 1956. — G. W., som var född 1931, hade sedan han avlagt jur. kand.-examen vistats i London för, som det uppgavs, "forsknings- och författarverksamhet" från början av oktober 1954 till "fram på sommaren" 1955. Efter semester i Sverige hade han rest till New

York, där han den 5/10 1955 mot en lön av 300 dollars i månaden tillträtt en anställning vid en advokatfirma. Denna anställning hade varat till sommaren 1956. Från och med hösten samma år hade G. W., vilken 1955 tilldelats ett stipendium för studier i U. S. A. i rättsteori och rättsmetod, bedrivit forskningsverksamhet vid ett amerikanskt universitet. Vistelsen i Amerika hade varat åtminstone t. o. m. 1958 — PN ansåg G. W. ej skattskyldig här i riket för periodiskt understöd från fadern, S. W., under tiden oktober 1954—september 1955 (understödet för oktober—december 1955 ostridigt fritt), däremot för inkomst av utdelning å svenska aktier, tillgängliga för lyftning före den 1/10 1955 samt för hans behållna förmögenhet vid 1954 års utgång, avseende svenska värdepapper och vissa bankmedel. — S. W. erhöll av PN avdrag för periodiskt understöd till sonen endast för tiden oktober—december 1955.

RR yttrade beträffande G. W.: På grund av vad i målet blivit upplyst rörande G. W:s utlandsvistelse, särskilt dess redan vid planläggningen avsedda varaktighet, får anses, att G. W. från början av oktober 1954 varit bosatt å utrikes ort. Vid sådant förhållande är G. W. icke här i riket skattskyldig vare sig för ifrågavarande periodiska understöd eller för den av honom uppgivna förmögenheten. — Beträffande S. W. förklarade RR, att den forsknings- och författarverksamhet, som avsetts med sonens ifrågavarande utlandsvistelse, icke kunde anses hänförlig till sådan undervisning eller uppfostran, som avses i 20 § KL, samt att S. W. därför borde åtnjuta avdrag för det utgivna understödet. (RR:s utslag den 10/1 1962.)

An m.: Beträffande utlandsvistelsen, jämför t. ex. RÅ 1957 not 314 och 315. (Skattenytt 1957 sid. 252), där läkares utlandsvistelse ansågs avse studieändamål.

Fråga om vinstöverflyttning mellan företag i olika kommuner enligt 57 § 3 mom. KL.

Besvär av Malmö stad angående Kockums Mekaniska Verkstads ABs taxering för kommunal inkomstskatt år 1953. — I sin år 1953 avgivna självdeklaration uppgav bolaget (KMV) en till kommunal inkomstskatt i Malmö skattepliktig inkomst av c:a 15 milj. kr. Samma år deklarerade AB Landsverk, som drev rörelse i Landskrona och vars samtliga aktier ägdes av KMV, en till kommunal inkomstskatt skattepliktig inkomst av c:a 900.000 kr i Landskrona.

PN fann sådan intressegemenskap förreligga mellan bolagen, att fördenskull en del av KMV:s inkomst borde beskattas i Landskrona, nämligen så att fem procent av summan av bolagens inkomster blev beskattade i Malmö och av återstoden därav en tredjedel blev till beskattning fördelad å de båda städerna i proportion till bolagens omsättningar under beskattningsåret och två tredjedelar i proportion till antalet arbetare, som vartdera bolaget under samma år haft hos sig anställda. I enlighet härmed bestämde nämnden KMV:s taxering för kommunal inkomstskatt år 1953 till beskattningsbar inkomst av c:a 13,7 milj. kr i Malmö och c:a 1,2 milj. kr i Landskrona.

Hos KR yrkade Malmö stad att KMV:s hela vinst skulle beskattas i Malmö. I andra hand yrkade staden att någon hänsyn till arbetarantalet inte

skulle tagas vid beräkning av hur stor del av bolagens sammanlagda inkomster som borde beskattas i Malmö. — KR: ej ändring.

RR yttrade: Väl är i målet upplyst, att intressegemenskap råder mellan de båda ifrågavarande bolagen ävensom att visst sammanhang förefinnes mellan bolagens rörelser, men enär av vad i målet förekommit icke framgår, att sådan vinstöverflyttning bolagen emellan ägt rum under beskattningsåret, att någon del av moderbolagets inkomst bör tagas till beskattning i Landskrona, finner RR etc. (taxeringen i Landskrona undanröjdes och bestämdes taxeringen i Malmö till c:a 15 milj. kr). (RR:s utslag den 9/1 1962.)

An m.: Förutsättningen för att 57 § 3 mom. KL skall tillämpas är att de berörda företagen genom prissättning e. d. åstadkommit att inkomst av deras rörelse i avsevärd mån redovisats inom annan kommun än den, där inkomsten skulle redovisats, om intressegemenskap icke förefunnits. Denna förutsättning hade tydligen inte visats föreligga.

Yrkesmässig handel med fastigheter eller ej (ärvd fastighet)

Besvär av staden X i mål angående förhandsbesked. — Änka hade under 1961 genom två arvskiften tillskiftats sammanlagt 11 fastigheter, som hon ärvt efter sin år 1955 avlidne man, vilken bedrivit byggnadsverksamhet och bland tillgångarna efterlämnat 21 fastigheter, av vilka dödsboet år 1957 sålt nio till olika köpare. Änkan skulle sälja en av de återstående fastigheterna, som var en saneringsfastighet. — Då änkan, såvitt visats, icke dreve byggnadsrörelse eller yrkes-

KAMMARRÄTTEN

RÄTTSFALL

Extraordinär besvärsmått för ena maken beträffande skatteavdrag för andra maken.

Sedan 1958 års TN taxerat L till si för 23.240 kr, taxerad inkomst — därvid L medgivit avdrag med 3.004 kr för honom på grund av 1957 års taxering påförda kommunala utskylder — yrkade L hos PN den 13 febr. 1959 under åbero-

mässig handel med fastigheter, ansågs fastigheten i fråga icke utgöra omsättningstillgång i rörelse. (RR:s utslag den 30/1 1962.)

Anm.: Se RN 1957 nr 4:2 a) och b), RR:s utslag den 10/1 1961 (Skattenytt 1961 sid. 185—186) samt Bylin i Skattenytt 1959 sid. 165—167.

Fråga om rätt att överföra investeringsfond till annat bolag inom koncern.

(Förhandsbesked). Ett bolag, som drev industrirörelse och därjämte direkt och indirekt genom helägda dotterbolag förvaltade en större värdepappersportfölj, ämnade till ett helägt dotterbolag överlåta industrirörelsen jämte tillgångar — inklusive investeringsfond för konjunkturutjämning— och skulder. Bolaget ansågs icke kunna verkställa överlåtelsen utan att jämlikt 21 § 1955 års förordning om investeringsfonder för konjunkturutjämning beskattas för medel som bolaget avsatt till dylik fond. (RR:s utslag den 13/2 1962.)

pande därav, att hans hustru icke åsatts taxering år 1958, att erhålla avdrag jämväl med 168 kr, utgörande hustrun på grund av 1957 års taxering påförda dyl. utskylder.

Hos PN hemställde TI, att yrkandet icke måtte upptagas till prövning, enär L framställt sitt yrkande för sent och rätt för L att i särskild ordning anföra besvär icke föreläge.

PN beslöt medgiva L det yrkade avdraget och bestämde hans taxering år 1958 för si till 23.080 kr, taxerad inkomst. Såsom skäl för beslutet angavs, att TN vid taxeringen haft tillgång till såväl 1957 års inkomstlängd som hustruns deklaration till ledning för sagda års taxeringar, varför TN:s underlåtenhet att tillgodoföra L avdrag för hustruns kommunalskatt ansågs hänförlig till sådant uppenbart förbiseende, som jäml. 100 § 5) TF grundade rätt till talan i särskild ordning.

Hos KR yrkade TI, att TN:s beskattningsåtgärder måtte fastställas. Till stöd för sin talan anförde TI i huvudsak följande. L:s besvär till PN hade inkommit efter den ordinarie besvärstidens utgång. Hustrun hade år 1958 icke avlämnat självdeklaration. Hon syntes icke heller hava lämnat annat meddelande till TN. L själv hade icke i sina deklara-tionshandlingar uppgivit vare sig att avdrag, som hustrun ej kunnat utnyttja, förekomme eller att hustrun tidigare haft inkomst eller taxerats. Då L taxerats endast för inkomst av tjänst, syntes TN icke haft särskild anledning att söka reda på någon av L eller hans hustru år 1957 avgiven självdeklaration eller att i inkomstlängden forska efter taxering, som åsatts någon av makarna sistnämnda år. Det hade därför icke av omständighe-